

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie

LSZ – 4101-010-02/2014
P/14/042

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie
ul. Jacka Odrowąża 1, 71-420 Szczecin
T +48 91 831 39 00, F +48 91 831 39 66
lsz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/042 – Poszukiwanie osób zaginionych.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie
Kontroler	Mirela Zając, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr: - 90590 z dnia 25.06.2014 r., - 91882 z dnia 19.09.2014 r. (dowód: akta kontroli str. 1 – 2, 338 - 339)
Jednostka kontrolowana	Komenda Miejska Policji w Sopocie ¹ , Pl. Armii Krajowej 112 A, 81-824 Sopot.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Komendant, Komendant KMP ² od 22.02.2013 r. Od 26.02.2011 r. do 21.02.2013 r. komendantem KMP był Roman Borowczak, od 01.04.2008 r. do 25.02.2011 r. – Mirosław Pinkiewicz. (dowód: akta kontroli str. 3 – 5, 346)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli³ ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości⁴ działalność Komendy Miejskiej Policji w Sopocie w zakresie prowadzenia poszukiwań osób zaginionych oraz identyfikacji NN zwłok⁵ w okresie 01.07.2012 r. – 29.08.2014 r. oraz negatywnie działalność w zakresie prowadzenia poszukiwań I.W. w okresie 17.07.2010 r. – 30.07.2010 r.⁶

Uzasadnienie oceny ogólnej

1. W zakresie prowadzenia poszukiwań osób zaginionych oraz identyfikacji NN zwłok w okresie 01.07.2012 r. – 29.08.2014 r. pozytywnie oceniono w szczególności:
 - niezwłoczne rejestrowanie w Krajowym Systemie Informacji Policji zgłoszeń oraz danych osób zaginionych,
 - wszczynanie postępowań poszukiwawczych bez zbędnej zwłoki,
 - podejmowanie działań poszukiwawczych we współpracy z podmiotami pozapolicyjnymi,
 - przestrzeganie procedur związanych z identyfikacją NN zwłok.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały m.in. na:

- nieprzebraniu procedur w zakresie poszukiwania osób zaginionych, w tym niewykonywania wszystkich wymaganych czynności poszukiwawczych,
- niepodjęciu czynności poszukiwawczych w 3 sprawach przez okres od 36 do 256 dni,

¹ Zwana dalej KMP lub KMP Sopot.

² Zwana dalej Komendantem.

³ Zwana dalej NIK.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

⁵ Niezidentyfikowane zwłoki ludzkie.

⁶ Po 30.07.2010 r. sprawę przejęła do prowadzenia Komenda Wojewódzka Policji w Gdańsku.

- nadaniu w 3 sprawach w chwili przyjęcia zawiadomień o zaginięciu, niższej od wymaganej kwalifikacji zaginięcia,
 - niepobraniu w 1 sprawie materiału biologicznego, oraz niezleceniu oznaczenia profilu DNA osoby zaginionej, pomimo upływu 180 dni prowadzenia poszukiwań.
2. Negatywną ocenę działalności KMP Sopot w zakresie prowadzenia poszukiwań I.W. uzasadniają m.in.:
- nadanie zaniżonej kategorii zaginięcia, do czego przyczynił się m.in. brak należytego nadzoru służbowego (przejawiającego się niezatwierdzeniem nadanej kategorii zaginięcia),
 - niezabezpieczenie przez KMP Sopot monitoringu w obiektach na trasie prawdopodobnego przejścia, skutkiem czego utracone zostały istotne informacje dla ustaleń faktycznych,
 - zwłoka w podejmowaniu czynności związanych z rejestracją wszystkich danych dotyczących zaginionej w ewidencji policyjnej oraz nieopublikowaniu informacji o zaginięciu na portalu Komendy Głównej Policji⁷.

W ocenie NIK nieprawidłowości wskazują na nieskuteczną kontrolę zarządczą w zakresie prowadzonych postępowań poszukiwawczych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Ustalenia ogólne.

Obowiązki związane z poszukiwaniem osób zaginionych i identyfikacją NN zwłok w KMP Sopot przypisane zostały:

- Wydziałowi Kryminalnemu⁸ (Zespół ds. Poszukiwań i Identyfikacji Osób⁹),
- Wydziałowi Prewencji (Zespół ds. Nieletnich¹⁰) – w zakresie poszukiwania zaginionych osób małoletnich, zakwalifikowanych do kategorii III zaginięcia.
(dowód: akta kontroli str. 20 – 24, 28, 34, 37, 56)

W okresie objętym kontrolą policjanci KMP nie byli szkoleni z zakresu poszukiwania osób zaginionych i identyfikacji NN zwłok.

(dowód: akta kontroli str. 86 – 87, 89 – 117, 119)

W okresie objętym kontrolą w KMP Sopot przeprowadzona została jedna kontrola zewnętrzna (z Komendy Wojewódzkiej Policji w Gdańsku¹¹) dotycząca poszukiwania osób zaginionych – w zakresie realizacji obowiązku poszukiwania zaginionego w dniu 22.03.2010 r. R.Sz. KMP Sopot wykonała wnioski pokontrolne.

(dowód: akta kontroli str. 86, 176 – 186, 285 - 286)

Spośród 123 zawiadomień o zaginięciu osób przyjętych w okresie objętym kontrolą, badaniem objęto 15 spraw, w tym:

- 4 kategorii I,
- 8 kategorii II (3 prowadzone powyżej 180 dni, 5 poniżej 180 dni),
- 3 kategorii III (zaginionymi były osoby małoletnie).
(dowód: akta kontroli str. 165 – 175, 221 – 226, 233 – 239, 248 – 252, 258 – 263)

⁷ Zwana dalej KGP

⁸ Do 31.01.2014 r. w KMP był jeden Wydział Kryminalny i Dochodzeniowo – Śledczy, od 01.02.2014 r. utworzono dwa wydziały: Kryminalny oraz Dochodzeniowo – Śledczy.

⁹ składał się z dwóch osób: D.W. - 13 lat 8 m-cy pracy w Policji, w tym 5 lat 1 m-cy w Zespole ds. Poszukiwania Osób; D.C. – 9 lat 5 m-cy w Policji, w tym 2 lata w Zespole ds. Poszukiwań Osób (od 30.03.2014 r. na długotrwałym zwolnieniu lekarskim).

¹⁰ Składał się z dwóch osób: B.D. – 3 lata 9 m-cy pracy w Policji, w tym rok i 9 m cy w Zespole ds. Nieletnich, J.W. – 7 lat 8 mcy pracy w Policji, w tym rok i 8 m-cy w Zespole ds. Nieletnich (od 30.04.20013 korzysta z uprawnień związanych z rodzicielstwem).

¹¹ Zwana dalej KWP

W 6 sprawach kategorii I i II z 12 objętych kontrolą w zakresie prowadzenia dokumentacji spraw dotyczących poszukiwania osób zaginionych w teczkach poszukiwań były karty nadzoru.

(dowód: akta kontroli str. 224 -226, 251 - 252)

Ustalone
nieprawidłowości

Opis nieprawidłowości

W działalności KMP stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1) w 3 sprawach objętych badaniem (z 15):

- karta nadzoru zawierała polecenia wykonania czynności służbowych oraz uwagi do prowadzonego postępowania poszukiwawczego sformułowane przez przełożonych służbowych, jednak przez 256 dni¹² Policjanci nie wykonali żadnych czynności poszukiwawczych - sprawa nr PI 2/13 kategorii II,
- karta nadzoru nie zawierała żadnych uwag i poleceń służbowych, pomimo iż poszukiwania trwały powyżej 180 dni - sprawa nr PI 18/12 kategorii II,
- przez 92 dni¹³ nie podjęto żadnych czynności poszukiwawczych¹⁴ pomimo, iż karta nadzoru zawierała polecenia służbowe - sprawa nr PI 12/13 kategorii II .

(dowód: akta kontroli str. 233 – 239)

2) w 6 sprawach kategorii I i II z 12 objętych kontrolą w zakresie prowadzenia dokumentacji spraw dotyczących poszukiwania osób zaginionych, nie było kart nadzoru w teczkach poszukiwania.

(dowód: akta kontroli str. 224 -226, 251 - 252)

Według § 16 ust. 3 Zarządzenia Nr 124 Komendanta Głównego Policji z dnia 4 czerwca 2012 r. w sprawie prowadzenia przez Policję poszukiwania osoby zaginionej oraz postępowania w przypadku ujawnienia osoby o nieustalonej tożsamości lub znalezienia nieznanymi zwłok oraz szczątków ludzkich¹⁵ prowadzenieteczki poszukiwania osoby zaginionej przez wyznaczonego policjanta jest obowiązkowe w przypadku zakwalifikowania osoby zaginionej do kategorii I lub II. Teczka poszukiwania osoby zaginionej powinna zawierać m.in. kartę nadzoru służbowego (§ 16 ust. 5 pkt 1).

Komendant KMP Sopot wyjaśniła, że brak kart nadzoru wynikał z szybkiego odnalezienia osób. Karta nadzoru służy do dokumentowania sprawnego nadzoru, ale go nie zastępuje. Faktyczny nadzór może być sprawowany również w formie ustnej. W pierwszej fazie poszukiwań, gdy realizowane są czynności niecierpiące zwłoki, polecenia wydawane są głównie ustnie z uwagi na dynamikę podejmowanych czynności i ich ilość.

(dowód: akta kontroli str. 227 – 232, 253 - 257)

Zgodnie z Zarządzeniem Nr 124, każda teczka poszukiwań kategorii I lub II, powinna zawierać kartę nadzoru.

W myśl art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹⁶ kontrolę zarządczą w jednostkach sektora finansów publicznych stanowi ogół działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy. Zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej należy do obowiązków kierownika jednostki (art. 69 ust. 1 pkt 3).

¹² Od 11.01 do 24.09.2013 r.¹².

¹³ Od 28.05.2014 r. do 28.08.2014 r.

¹⁴ Pismem z 28.08.2014 r. Pani Komendant wyjaśniła, że w sprawie tej na podstawie posiadanych informacji operacyjnych, podjęto współpracę z Wydziałem Techniki Operacyjnej KWP Gdańsk i czynności trwają.

¹⁵ Dz.Urz. KGP z 2012 r. Nr 29, zwane dalej Zarządzeniem Nr 124.

¹⁶ Dz.U. z 2013 r. poz. 885 ze zm.

**Ocena
częstkowa**

W sprawie funkcjonowania kontroli zarządczej Komendant wyjaśniła, że dostrzeżone nieprawidłowości były eliminowane na bieżąco, aby uniknąć ryzyka kolejnych błędów. W okresie objętym kontrolą, z uwagi na stwierdzenie braku skutecznego nadzoru została wymieniona większość kadry kierowniczej w KMP. Każda z osób, po powołaniu na stanowisko kierownicze musiała, co najmniej kilka miesięcy, wdrażać się do swoich obowiązków. Będąc Komendantem KMP Sopot od lutego 2013 dokonała szeregu zmian personalnych, w tym od maja 2014 na stanowisku Naczelnika Wydziału Kryminalnego. Obecnie praca w Wydziale zaczyna się stabilizować, a nadzór będzie sprawowany rzetelnie, jednak należy jeszcze uzupełnić stan kadrowy w tym wydziale.

(dowód: akta kontroli str. 227 – 232, 253 – 257, 264 - 267, 270 – 272, 292)

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność KMP w badanym obszarze.

2. Działania związane z poszukiwaniami osób zaginionych

2.1. Przyjmowanie zawiadomień o zaginięciu osoby

Opis stanu
faktycznego

W 13 sprawach (z 15) funkcjonariusz przyjmujący zawiadomienie ustalił wszystkie dane wymagane przez § 4 Zarządzenia Nr 124.

(dowód: akta kontroli str. 248 – 252)

W 14 sprawach (z 15), dyżurny KMP Sopot niezwłocznie zarejestrował zawiadomienie oraz dane osoby zaginionej w Krajowym Systemie Informacji Policji¹⁷, zgodnie z wymogiem § 5 ust. 1 Zarządzenia Nr 124, a w 1¹⁸ - kategorii I rejestracja nastąpiła z dwudniową zwłoką.

(dowód: akta kontroli str. 223 – 224)

Komendant wyjaśniła, że w dniu przyjęcia zawiadomienia osoba zaginiona odnalazła się, a rejestracja miała jedynie charakter porządkowy.

(dowód: akta kontroli str. 228, 232)

W 6 sprawach (z 15) dyżurny Policji sporządził wymagane przez § 5 ust. 1 Zarządzenia Nr 124, notatki urzędowe zawierające dodatkowe ustalenia i informacje uzyskane w trakcie przyjęcia zawiadomienia.

(dowód: akta kontroli str. 221 – 226, 233 – 239, 248 – 252, 258 – 263)

W 1 sprawie¹⁹ (z 15) wprowadzono do KSIP wszystkie dane wymagane przez § 23 ust. 1 Decyzji Nr 125 Komendanta Głównego Policji²⁰ (§ 42 Decyzji Nr 167 KGP²¹).

(dowód: akta kontroli str. 248 – 252)

W 12 sprawach (z 15) przyjmujący zawiadomienie Policjant nadał kategorię zaginięcia zgodnie z wymogami § 2 ust. 1 pkt 2 – 4 Zarządzenia Nr 124.

(dowód: akta kontroli str. 221 – 226, 233 – 239, 248 – 252, 258 – 263)

W 2 sprawach (z 15) funkcjonariusz przyjmujący zawiadomienie nie ustalił grupy krwi zaginionego, co było wymagane przez § 4 ust. 1 pkt 4 Zarządzenia Nr 124.

(dowód: akta kontroli str. 248 - 252)

Komendant wyjaśniła, że grupy krwi nie ustala się od czasu, gdy przeprowadzane są badania genetyczne.

(dowód: akta kontroli str. 283)

¹⁷ Utworzony na podstawie Decyzji Nr 125 Komendanta Głównego Policji z dnia 5 kwietnia 2013 r. w sprawie funkcjonowania Krajowego Systemu Informacyjnego Policji (zwana dalej Decyzją Nr 125) - zwany dalej KSIP lub ewidencją policyjną.

¹⁸ Nr PI 1/14.

¹⁹ Nr PI 9/13.

²⁰ Zwany dalej KGP.

²¹ Przed 5 kwietnia 2013 r. obowiązywała Decyzja Nr 167 KGP w sprawie funkcjonowania zestawu centralnych zbiorów informacji tworzących Krajowy System Informacyjny Policji, zwana dalej Decyzją Nr 167.

W działalności KMP w opisanym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- 1) w 2 sprawach²² (z 15), funkcjonariusz przyjmujący zawiadomienie nie ustalił wszystkich danych wymaganych przez § 4 Zarządzenia Nr 124, tj. informacji o stanie zdrowia osoby zaginionej, rodzaju i czasu trwania oraz skutków poprzednich oddaleń z miejsca pobytu, rodzaju i zakresu czynności poszukiwawczych podjętych dotychczas przez rodzinę, znajomych lub podmioty pozapolicyjne (§ 4 pkt 4, 7, 8, 11), a w jednej sprawie²³ także adresu osoby lub instytucji, do których mogła udać się osoba zaginiona (§ 4 pkt 10).

(dowód: akta kontroli str. 248 - 252)

Komendant wyjaśniła, że funkcjonariusz przyjmujący zawiadomienie użył wzoru zawiadomienia właściwego dla kategorii III, zamiast wzoru dla kategorii II, właściwego w tych sprawach.

(dowód: akta kontroli str.253 - 257)

- 2) w 9 sprawach²⁴ (z 15) dyżurny Policji nie sporządził, wbrew wymogom § 5 ust. 1 Zarządzenia Nr 124 notatki urzędowej zawierającej dodatkowe ustalenia i informacje uzyskane w trakcie przyjęcia zawiadomienia.

(dowód: akta kontroli str. 221 – 226, 233 – 239, 248 – 252, 258 - 263)

Komendant wyjaśniła, że przyjmujący zawiadomienie nie pamiętają, dlaczego nie sporządzali tej notatki.

(dowód: akta kontroli str. 227 – 232, 240 – 245, 253 – 257, 264 - 267)

- 3) w 14 sprawach²⁵ (z 15), nie wprowadzono do KSIP wszystkich wymaganych przez § 23 ust. 1 Decyzji Nr 125 KGP (§ 42 Decyzji Nr 167 KGP) informacji, tj. o wieku osoby zaginionej w dniu zaginięcia, rodzaju i zakresu podjętych czynności w celu odnalezienia osoby zaginionej, adresu osób lub instytucji, u których lub w których może przebywać osoba zaginiona, informacji przekazanych przez osobę zgłaszającą zaginięcie.

(dowód: akta kontroli str. 221 – 226, 233 – 239, 248 – 252, 258 - 263)

Komendant wyjaśniła, że przy rejestracji osoby jako zaginionej wprowadzano wszystkie posiadane w danej chwili informacje (w chwili zgłoszenia osoby zgłaszające czasami nie pamiętają szczegółów dotyczących np. ubioru zaginionej), a dodatkowych informacji nie zdołano ustalić (zwłaszcza w sprawach zakończonych po kilku dniach poszukiwań). Wyjaśniła także, że przy rejestracji osoby jako zaginionej, w przypadku gdy była już rejestrowana w innych sprawach nie ma konieczności wprowadzania powtórnie takich samych danych.

(dowód: akta kontroli str. 227 – 232, 240 – 247, 253 – 257, 264 - 267)

- 4) w 3 sprawach²⁶ (z 15) przy przyjęciu zawiadomienia, nadano kategorię zaginięcia z naruszeniem § 2 ust. 1 pkt 2 – 4 Zarządzenia Nr 124.

(dowód: akta kontroli str. 221 – 226, 233 – 239, 248 – 252, 258 - 263)

W 2 sprawach²⁷ dyżurny Policji nadał kategorię III w chwili przyjęcia zawiadomienia, zamiast kategorii II. Zmiana na kategorię II nastąpiła po kilku

²² Nr PI 7/13 oraz PI 5/14.

²³ Nr PI 5/14.

²⁴ Nr PI 6/13, 15/13, 5/13, 18/12, 3/13, 7/13 oraz Nr E 5160-165/2013, 5160-20/2014, 5160-77/2014.

²⁵ Nr PI 6/13, 15/13, 5/13, 1/14, 2/13, 18/12, 12/13, 3/13, 7/13, 14/13, 5/14 oraz Nr E 5160-165/2013, 5160-20/2014, 5160-77/2014.

²⁶ PI 7/13, nr PI 5/14, E 5160 – 165/2013.

²⁷ PI 7/13 oraz nr PI 5/14.

dniach prowadzenia sprawy, w wyniku weryfikacji przez pracownika Wydziału Kryminalnego²⁸, bądź w ramach nadzoru służbowego²⁹.

(dowód: akta kontroli str. 248 – 252)

Komendant wyjaśniła, że w jednej sprawie³⁰ nieznane są jej powody niewłaściwego nadania kategorii zaginięcia niższej niż wymagana, natomiast w drugiej³¹ funkcjonariusz po ustaleniu dodatkowych okoliczności faktycznych zmienił kategorię zaginięcia.

(dowód: akta kontroli str. 253 – 254, 257)

W teczce sprawy nr PI 5/14 nie było dowodu potwierdzającego dokonanie dodatkowych ustaleń wpływających na przydzielenie wyższej kategorii zaginięcia. Zmiana kategorii nastąpiła poprzez zrobienie adnotacji przez Pierwszego Zastępcę Komendanta (w dniu następnym po przyjęciu zawiadomienia) na zawiadomieniu cyt.: „proszę o prowadzenie poszukiwania osoby zaginionej w kategorii II”.

(dowód: akta kontroli str. 248 – 252, 296)

W sprawie E 5160-165/2013 nadano kategorię III zaginięcia, pomimo braku dowodu, że było to kolejne zaginięcie tej samej osoby³² i nie dokonano jej zmiany na kategorię II. Skutkiem tego było niepodjęcie działań przez KMP wymaganych dla tej kategorii zaginięcia.

(dowód: akta kontroli str. 258 - 263)

Komendant wyjaśniła, że nie ma wiedzy na temat przyczyn zakwalifikowania zaginięcia do niższej kategorii przez przyjmującego zgłoszenie.

(dowód: akta kontroli str. 264 - 267)

Wyjaśnienia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej przedstawiono na str. 5 wystąpienia.

2.2. Sposób i zakres poszukiwań (z wyłączeniem porwań rodzicielskich i poszukiwań osób prawidłowo zakwalifikowanych do III kategorii osób zaginionych)

Opis stanu faktycznego

We wszystkich 15 objętych badaniem sprawach, czynności poszukiwawcze podjęto w dniu przyjęcia zgłoszenia.

(dowód: akta kontroli str. 221 – 226, 233 – 239, 248 – 252, 258 - 263)

W 12 sprawach (z 15) podejmowano czynności przewidziane w § 10 ust. 2 i ust. 3, w związku z § 9 ust. 1 i § 10 ust. 1 Zarządzenia Nr 124.

(dowód: akta kontroli str. 224 -226, 233 – 239, 251 – 252, 258 – 263, 316)

W 14 sprawach, na 15³³ objętych badaniem, nie dokonano typowania zarejestrowanych w KSIP danych, dotyczących osoby zaginionej z zarejestrowanymi w tym systemie danymi o ujawnionych NN zwłokach.

(dowód: akta kontroli str. 221 – 226, 233 – 239, 248 – 252, 258 - 263)

Komendant wyjaśniła, że nie dokonywano typowania z uwagi na krótki okres trwania poszukiwań (sprawy z kategorii I i II poniżej 180 dni, a w sprawach kategorii III z uwagi na posiadaną wiedzę, że osoba małoletnia żyje. Zaznaczyła, że w pierwszej

²⁸ PI 7/13.

²⁹ PI 5/14.

³⁰ PI 7/13.

³¹ PI 5/14.

³² Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 4 a Zarządzenia Nr 124 kategorię III zaginięcia nadaje się osobie małoletniej, której zaginięcie jest samowolnym oddaleniem w wyniku kolejnej ucieczki z domu rodzinnego, domu dziecka lub ośrodka opiekuńczego bądź innej tego rodzaju placówki.

³³ W jednej sprawie, w której dokonano typowania – nr PI 12/13 brak było danych pozwalających ustalić czasokres typowania.

kolejności wykonuje się czynności niecierpiące zwłoki. W odniesieniu do dwóch spraw³⁴ z kategorii II prowadzonych powyżej 180 dni Komendant wyjaśniła, że w przypadku spraw poszukiwawczych za zaginionymi z założenia poszukuje się żywej osoby przy wykorzystaniu wszystkich możliwych sił i środków. W przypadku wyczerpania możliwości odnalezienia osoby zaginionej typuje się takową do ujawnionych NN zwłok. Wyjątkiem są informacje od innych jednostek Policji dotyczące ujawnionych NN osób i zwłok nadesłane w czasie trwania poszukiwań za zaginionym celem typowania. Komendant zaznaczyła, że sprawy te zakończyły się odnalezieniem osób zaginionych.

(dowód: akta kontroli str. 227 – 232, 253 – 257, 264 – 267, 287 – 288)

W kwestii zdolności systemu KSIP do skutecznego typowania NN zwłok wśród zarejestrowanych rekordów Komendant wyjaśniła, że działa on sprawnie, ale czas oczekiwania na niektóre analizy jest dość długi. Należy dokładać szczególnej staranności przy rejestracji, aby można było uzyskać rzetelne i kompletne informacje. Nie ma ujednoliconego (sugerowanego) słownictwa przy rejestracji osób poszukiwanych. Każdy reaguje w sposób, który wydaje mu się właściwy, co znacznie utrudnia typowania.

(dowód: akta kontroli str. 270 - 271)

W 2 sprawach kategorii II, prowadzonych powyżej 180 dni:

- w 2³⁵ KMP wystąpiła do CLKP o wyodrębnienie kodu DNA;
- w 1 z nich³⁶ (zakończony 04.09.2014 r.), CLKP po wydzieleniu DNA na początku maja 2014 r.³⁷ przeprowadziło jego typowanie z bazą NN zwłok. KMP Sopot od tego czasu nie wystąpiła o kolejne typowanie.

(dowód: akta kontroli str. 233 – 239, 270 – 272, 285)

Komendant wyjaśniła, że oznaczony na polecenie KMP profil DNA, znajduje się w bazie profili DNA i kolejne typowania zaginionego do NN zwłok, następuje cyklicznie jak i każdorazowo w przypadku typowań przez CLKP do innych NN zwłok.

(dowód: akta kontroli str. 285 – 286)

Komendant dodatkowo wyjaśniła, że KMP nie występowała do CLKP o powtórne typowanie w bazie DNA NN zwłok z uwagi na posiadaną wiedzę operacyjną mówiącą o aktywności poszukiwanego zaginionego. Zgodnie z posiadaną wiedzą, nie ma bazy profili DNA osób zaginionych i nie ma prawnych uregulowań w zakresie cyklicznych sprawdzeń. Zarządzenie Nr 124 nie reguluje częstotliwości kolejnych sprawdzeń profilu DNA osoby zaginionej celem typowania do NN zwłok. KMP stara się w trakcie prowadzonych czynności kierować ekonomią pracy i nie generować zbędnych kosztów. Komendant poinformowała, że w dniu 04.09.2014 r. zakończono czynności poszukiwawcze w sprawie PI 12/13.

(dowód: akta kontroli str. 317 - 320)

We wszystkich objętych badaniem 5 sprawach³⁸, których czas prowadzenia nie przekroczył 180 dni, nie został zabezpieczony materiał biologiczny zaginionego z rzeczy do niego należących (grzebień itd.) .

(dowód: akta kontroli str. 248 - 252)

W myśl § 10 ust. 2 Zarządzenia Nr 124, policjant prowadzący poszukiwanie osoby zaginionej, zakwalifikowanej do kategorii II, niezależnie od czynności określonych

³⁴ Nr PI 2/13 oraz PI 18/12.

³⁵ Nr PI 18/12 i PI12/13.

³⁶ Nr PI 12/13; zgłoszenie zaginięcia nastąpiło 14.06.2013 r.

³⁷ KMP zwróciła się do CLKP o wydzielenie kodu DNA w terminie 180 dni; brak danych o dokładnej dacie typowania; według pisma z CLKP, które wpłynęło do KMP 02.05.2014 r. CLKP dokonało przeszukania zbioru profili NN zwłok oraz NN osoby i nie stwierdzono dopasowania profilu DNA.

³⁸ Nr PI: 3/13, 7/13, 9/13, 14/13, 5/14.

w § 9 ust. 2 powinien także uwzględnić konieczność podjęcia czynności wymienionych w § 9 ust. 1.

Komendant wyjaśniła, że materiału biologicznego nie pobierano z uwagi na gradację czynności. Zgodnie z Zarządzeniem Nr 124 KGP na takie zabezpieczenie prowadzący poszukiwanie ma 180 dni od chwili zaginięcia. Jest to czynność generująca koszty postępowania.

(dowód: akta kontroli str. 253 - 257)

W 4 (z 15) sprawach, nastąpiła zmiana kategorii zaginięcia. 2 przypadki³⁹ zmian kategorii osoby poszukiwanej opisane zostały w pkt. III.2.1. wystąpienia. Pozostałe 2 przypadki⁴⁰ zmiany kategorii były wynikiem przekazania spraw kategorii III z Wydziału Prewencji do Wydziału Kryminalnego i nadania im, zgodnie z § 10 ust. 3 Zarządzenia Nr 124, kategorii II.

(dowód: akta kontroli str. 248 - 252)

W 3 sprawach kategorii III dotyczących małoletnich, czynności poszukiwawcze sprowadzały się do poszukiwania małoletniego w ramach patroli policyjnych, wysyłania telegramów do komend/ komisariatów policji miejsca prawdopodobnego pobytu zaginionego, w celu przeprowadzenia czynności sprawdzających, rozmów z osobami, które ostatnio kontaktowały się z zaginionym. 2 sprawy kategorii III, z 3 przekazanych z Wydziału Prewencji do Wydziału Kryminalnego, zakończone zostały przez ten Wydział po tygodniu⁴¹.

(dowód: akta kontroli str. 258 - 263)

W 6 sprawach (z 15), KMP uzyskała wiarygodną informację o zaginionym, podejmując niezwłocznie działania zmierzające do ich weryfikacji.

(dowód: akta kontroli str. 221 – 226, 233 – 239, 248 – 252, 258 - 263)

Z 8 spraw kategorii II objętych badaniem, ¹⁴² prowadzona była powyżej roku. KMP Sopot sporządziła analizę i ocenę wykonywanych w sprawie czynności poszukiwawczych i przekazała ją, zgodnie z § 17 ust. 1 i 2 Zarządzenia Nr 124, do Wydziału Kryminalnego KWP w Gdańsku.

(dowód: akta kontroli str. 233 – 238, 248 - 252)

W 4 sprawach kategorii I objętych badaniem nie wystąpił przypadek nieodnalezienia osoby przez ponad 3 miesiące.

(dowód: akta kontroli str. 221 - 225)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności KMP w opisanym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1) niewykonanie wszystkich postanowień § 9 Zarządzenia Nr 124:

a) w 2 sprawach⁴³ należących do kategorii I (z 4):

- nie dokonano sprawdzenia szpitali, pogotowia ratunkowego lub opiekuńczego, izb oraz domów dziecka, noclegowni, izb wytrzeźwień, zakładów prawnej izolacji albo opieki społecznej w rejonie miejsca zaginięcia lub miejsca pobytu (naruszenie § 9 ust. 1 pkt 4),
- nie zabezpieczono materiału biologicznego z rzeczy należących do zaginionego (naruszenie § 9 ust. 1 pkt 5),

³⁹ Nr PI 7/13 i PI 5/14.

⁴⁰ Nr E 5160 – 165/2013 i E 5160 – 20/2014.

⁴¹ Sprawa Nr E 5160-165/2013 - matka zaginionego, z uwagi na jego odnalezienie się, wystąpiła z żądaniem zaprzestania poszukiwań, sprawa Nr E 5160-20/2014 – policjanci z Wydziału Kryminalnego po uzyskaniu informacji o miejscu pobytu zaginionej, udali się w to miejsce ustalając jej miejsce pobytu.

⁴² Nr PI 12/13.

⁴³ Nr PI 15/13 (małoletni zaginiony) i PI 5/13 (osoba dorosła).

- nie dokonano sprawdzenia, czy w rejonie miejsca zaginięcia osoby odnaleziono NN osoby lub NN zwłoki, odpowiadające rysopisowi zaginionej osoby (naruszenie § 9 ust. 1 pkt 7),
 - nie dokonano rejestracji przedmiotów i dokumentów w KSIP, które osoba zaginiona miała przy sobie lub nimi dysponowała (naruszenie § 9 ust. 1 pkt 9).
- (dowód: akta kontroli str. 221 – 226)

Według § 9 ust. 1 Zarządzenia Nr 124, w przypadku przyjęcia zawiadomienia o zaginięciu osoby zakwalifikowanej do kategorii I, czynności należy wykonać niezwłocznie.

Komendant wyjaśniła, że po przyjęciu zawiadomienia skupiano się na posiadanej wiedzy, wykonywano kolejno niezbędne czynności zmierzające do ustalenia miejsca pobytu zaginionego.

(dowód: akta kontroli str. 227 - 232)

b) w 2 sprawach⁴⁴ kategorii I nie wprowadzono fotografii zaginionego do KSIP, co stanowiło naruszenie § 9 ust. 1 pkt 8 Zarządzenia nr 124.

(dowód: akta kontroli str. 221- 226)

Komendant wyjaśniła, że w 1⁴⁵ nie wprowadzono zdjęcia do KSIP z uwagi na brak urządzenia skanującego na stanowisku kierowania KMP Sopot, natomiast posiadane foto z bazy Centralnej Ewidencji Ludności nie było zdjęciem aktualnym, a późniejsze uzyskanie fotografii nie doszło do skutku z uwagi na odnalezienie zaginionej. W drugiej sprawie⁴⁶ KMP nie było w posiadaniu fotografii zaginionej w formie elektronicznej albo dobrej jakości umożliwiającej jej wprowadzenie do KSIP (tu również późniejsze uzyskanie fotografii nie doszło do skutku z uwagi na odnalezienie zaginionej).

(dowód: akta kontroli str. 227 - 232)

c) w sprawach należących do kategorii II:

- w 1 sprawie⁴⁷, prowadzonej powyżej 180 dni, na 3 objęte kontrolą⁴⁸, nie pobrano materiału biologicznego z rzeczy zaginionego ani od jego matki (zgłaszającej zaginięcie syna, mieszkającej w Polsce) oraz nie zlecono oznaczenia DNA, pomimo upływu 180 - dniowego terminu.

(dowód: akta kontroli str. 233 – 239)

Zgodnie z § 9 ust. 2 pkt 4 Zarządzenia Nr 124, w przypadku przyjęcia zawiadomienia o zaginięciu osoby zakwalifikowanej do kategorii II, należy zlecić oznaczenie kodu genetycznego materiału biologicznego pochodzącego od osoby zaginionej lub osób z nią spokrewnionych celem porównania go z profilami zarejestrowanymi w bazie danych DNA w terminie 180 dni od dnia przyjęcia zawiadomienia o zaginięciu.

Komendant wyjaśniła, że nie zlecono oznaczenia kodu DNA, gdyż zgłoszenie zaginięcia nastąpiło po upływie prawie 3 lat i było poprzedzone poszukiwaniem przez KMP Sanok do sprawy prowadzonej przez Prokuraturę Rejonową w Sanoku. Wyjaśniła, że KMP Sopot nie posiadała wiedzy, czy Prokuratura Rejonowa w Sanoku zleciły oznaczenie profilu DNA zaginionego⁴⁹. Jako przyczynę nie zlecenia oznaczenia kodu DNA podała brak rzeczy osobistych zgłaszającego (z których można by pobrać materiał biologiczny) w jego mieszkaniu. Pani Komendant nie ustosunkowała się do faktu możliwości pobrania materiału

⁴⁴ Nr PI 5/13 oraz PI 6/13.

⁴⁵ Nr PI 5/13.

⁴⁶ Nr PI 6/13.

⁴⁷ Nr PI 2/13.

⁴⁸ Kategorii II prowadzone powyżej 180 dni.

⁴⁹ KMP Sopot nie wystąpiła do Prokuratury z zapytaniem w tej sprawie.

biologicznego od mieszkającej w Polsce matki zaginionego, w celu oznaczenia jej kodu DNA i porównania go z bazą NN zwłok.

(dowód: akta kontroli str. 240 – 247, 318 - 319)

– w 1 sprawie⁵⁰(z 8⁵¹) nie uzyskano zdjęcia, w kolejnej⁵² uzyskanego zdjęcia nie wprowadzono do KSIP

(dowód: akta kontroli str. 248 - 252)

Według z § 9 ust. 2 pkt 2 Zarządzenia Nr 124, w przypadku przyjęcia zawiadomienia o zaginięciu osoby zakwalifikowanej do kategorii II, należy uzyskać fotografię osoby zaginionej i wprowadzić do ewidencji policyjnej.

Komendant wyjaśniła, że KMP Sopot nie była w posiadaniu fotografii zaginionego w formie elektronicznej czy dobrej jakości, która umożliwiłaby wprowadzenie wizerunku do policyjnych systemów. Uzyskanie fotografii nie doszło do skutku z uwagi na odnalezienie osób zaginionych.

(dowód: akta kontroli str. 255 - 257)

d) w 2 sprawach⁵³ kategorii III objętych badaniem (z 3), KMP Sopot nie wykonała dyspozycji § 9 ust. 3 pkt. 4 Zarządzenia Nr 124.

(dowód: akta kontroli str. 258 - 263)

Według § 9 ust. 3 pkt 4 Zarządzenia nr 124, w przypadku przyjęcia zawiadomienia o zaginięciu osoby zakwalifikowanej do III kategorii należy powiadomić właściwy sąd rodzinny i nieletnich o samowolnym oddaleniu się osoby małoletniej w wyniku ucieczki z domu rodzinnego, domu dziecka, ośrodka opiekuńczego lub innej tego rodzaju placówki, w której przebywała ona na mocy orzeczenia sądu i nie była pozbawiona wolności.

Komendant wyjaśniła, że brak jest wiedzy, czym było to spowodowane.

(dowód: akta kontroli str. 264 - 267)

e) w zakresie publikacji zdjęć zaginionych na portalu KGP:

– w 8 sprawach⁵⁴ (z 15) przyjmujący zawiadomienie dyżurny Policji nie dopilnował, aby zawiadamiający zaznaczył, czy wyraża zgodę na publikację zdjęcia zaginionego na portalu internetowym KGP; przyjmowano wobec tego, że zgoda nie została udzielona i odstępowano od publikacji zdjęcia na portalu KGP,

– w 2 sprawach⁵⁵ (z 15), pomimo udzielonej zgody, zdjęcia nie opublikowano,

– w 1 sprawie⁵⁶ (z 15), pomimo zgody na publikację zdjęcia na portalu KGP, publikacja nastąpiła z półroczną zwłoką.

(dowód: akta kontroli str. 221 – 226, 233 – 239, 248 – 252, 258 - 263)

W myśl § 9 ust. 1 pkt 10 Zarządzenia Nr 124, w przypadku przyjęcia zawiadomienia o zaginięciu osoby zakwalifikowanej do kategorii I, należy niezwłocznie po uzyskaniu zgody od osoby uprawnionej do złożenia zawiadomienia, opublikować informację o zaginięciu wraz z jej zdjęciem na portalu internetowym KGP.

Według § 9 ust. 2 Zarządzenia Nr 124, policjant prowadzący poszukiwanie osoby zaginionej, zakwalifikowanej do kategorii II⁵⁷, niezależnie od czynności określonych

⁵⁰ Nr PI 7/13, poszukiwania trwały 3 dni.

⁵¹ kategoria II: sprawy prowadzone powyżej i poniżej 180 dni.

⁵² Nr PI 3/13, poszukiwania trwały 4 dni.

⁵³ Nr E 5160 – 165/2013 oraz nr E 5160 – 20/2014.

⁵⁴ 3 sprawy kategorii I, 3 - kategorii II, 2 - kategorii III.

⁵⁵ Jedna sprawa z kategorii I - w dniu zgłoszenia osoba zaginiona odnalazła się, druga sprawa z kategorii II – w dniu następnym po zgłoszeniu osoba zaginiona odnalazła się.

⁵⁶ Nr PI 2/13 z kategorii II.

⁵⁷ W tym sprawy z kategorii III przekwalifikowane na kategorię II.

w § 9 ust. 2, powinien także uwzględnić konieczność podjęcia czynności wymienionych w § 9 ust. 1.

Komendant wyjaśniła, że z uwagi na upływ czasu przyjmujący zawiadomienie nie pamiętają powodu braku zakreszenia informacji o zgodzie na publikację zdjęcia zaginionego na portalu KGP. Zdarza się też, że zgłaszającym nie jest opiekun prawny ani członek rodziny, co jest warunkiem publikacji.

(dowód: akta kontroli str. 227 – 232, 246 – 247, 253 – 257, 264 - 267)

f) w 3⁵⁸ sprawach (z 15) KMP Sopot nie podejmowała żadnych czynności określonych w Zarządzeniu Nr 124 przez:

- 256 dni w sprawie kategorii II nr PI 2/13 (zgłoszenie zaginięcia 10.01.2013 r., zakończenie poszukiwań 25.09.2013 r.) - zaginiony został odnaleziony przez służby obcego państwa,
- 92 dni w sprawie kategorii II nr PI 12/13 (zaginięcie zgłoszono 14.06.2013 r., zakończenie poszukiwań nastąpiło w toku kontroli NIK w dniu 04.09.2014 r.) – zaginiony został odnaleziony przez KMP Sopot,
- 36 dni w sprawie kategorii III nr E 5160 – 165/2013 (zaginięcie zgłoszono 28.12.2013 r., zakończenie poszukiwań 28.03.2014 r.) – osoba zgłaszająca odwołała poszukiwania z uwagi na nawiązanie kontaktu z zaginionym.

(dowód: akta kontroli str. 224 -226, 233 – 239, 251 – 252, 258 – 263, 316)

Według § 9 Zarządzenia nr 124:

- sprawy kategorii I należy prowadzić niezwłocznie i wykonywać czynności wskazane w § 9 ust. 1,
- przy prowadzeniu spraw kategorii II należy wykonywać czynności określone w § 9 ust. 2 oraz uwzględniać konieczność podjęcia czynności wymienionych w § 9 ust. 1 oraz 10 ust. 1 (przewidzianych dla kategorii I),
- sprawy kategorii III po 30 dniach powinny być prowadzone według reguł przewidzianych dla kategorii II (§ 10 ust. 3) i wówczas stosuje się do nich § 9 ust. 2.

Komendant wyjaśniła, że od 2012 r. w KMP Sopot następowała wymiana kadry kierowniczej. Każda z osób, po powołaniu na stanowisko kierownicze musiała, co najmniej kilka miesięcy, wdrażać się do swoich obowiązków. W maju 2014 powołała nową osobę na stanowisko Naczelnika Wydziału Kryminalnego. Wyjaśniła, że obecnie praca w Wydziale zaczyna się stabilizować, a nadzór będzie sprawowany rzetelnie. W kwestii pracy Wydziału Prewencji Komendant wskazała na absencje wypoczynkowe oraz chorobowe pracowników.

(dowód: akta kontroli str. 264, 266, 270 - 272)

2) w 2 sprawach⁵⁹ kategorii III (z 3) nie sporządzono notatki urzędowej informującej o kolejnym zaginięciu lub samowolnym oddaleniu się osoby małoletniej i nie przekazano jej do właściwego miejscowo sądu rodzinnego i nieletnich (naruszenie § 10 ust. 6 Zarządzenia nr 124).

(dowód: akta kontroli str. 258 - 263)

Komendant wyjaśniła, że brak jest wiedzy, dlaczego nie przekazano tej notatki.

(dowód: akta kontroli str. 264 - 267)

3) w 1⁶⁰ sprawie kategorii III (z 3), pomimo nieodnalezienia osoby zaginionej w ciągu 30 dni, sprawę przekazano z Wydziału Prewencji do Wydziału Kryminalnego po 82. Skutkiem tego było nadanie wyższej, tj. II kategorii z opóźnieniem 52 dni i podjęcie dopiero wówczas działań przewidzianych dla tej kategorii zaginięcia.

⁵⁸ Nr PI 2/13, PI 12/13 oraz E 5160-165/20

⁵⁹ Nr E 5160-165/2013 i E 160-20/2014

⁶⁰ Nr E 5160-165/2013.

(dowód: akta kontroli str. 258 - 263)

W myśl § 10 ust. 3 Zarządzenia Nr 124, czynności w ramach poszukiwań osób zaginionych zakwalifikowanych do III kategorii prowadzi się w ciągu 30 dni od dnia przyjęcia zawiadomienia o zaginięciu osoby, a następnie kontynuuje jako poszukiwanie osoby zaginionej kategorii II.

Komendant wyjaśniła, że nie zna przyczyny przekazania sprawy z opóźnieniem, zwracając uwagę na zmiany kadrowe w KMP, które były powodem niedostatecznego nadzoru służbowego, a także na absencje lekarskie pracowników Zespołu ds. Nietletnich.

(dowód: akta kontroli str. 264 – 267, 271- 272)

4) spośród 3 badanych spraw kategorii III, w 1 przypadku⁶¹ nie przekazano sprawy z Wydziału Prewencji do Wydziału Kryminalnego, pomimo upływu 30 dni jej prowadzenia przez Zespół ds. Nietletnich⁶² oraz nie przekwalifikowano na kategorię II. Skutkiem takiego działania było nieprzekwalifikowanie sprawy na wyższą kategorię poszukiwań i nie podjęcie działań przez 48 dni przewidzianych dla II kategorii.

(dowód: akta kontroli str. 289 - 290)

Zgodnie z § 10 ust. 4 Zarządzenia Nr 124, czynności w ramach poszukiwań osób zaginionych dotyczących małoletnich zakwalifikowanych do III kategorii, w ciągu pierwszych 30 dni od zawiadomienia o zaginięciu osoby wykonują policjanci komórki organizacyjnej do spraw nietletnich jednostki Policji, a następnie, w przypadku nieodnalezienia osoby, przekazują materiały wraz z analizą wykonanych czynności do właściwej komórki organizacyjnej do spraw prowadzenia poszukiwań jednostki Policji.

Komendant wyjaśniła, że nie ma wiedzy, dlaczego sprawa nie została przekazana do Wydziału Kryminalnego. Z tego też powodu nie zmieniono kwalifikacji zaginięcia na kategorię II. Nadmienila, że we wrześniu 2013 r. Naczelnik Wydziału Prewencji przeprowadził rozmowę instruktazową z pracownikami Zespołu ds. Nietletnich.

(dowód: akta kontroli str. 289 - 290)

Wyjaśnienia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej przedstawiono na str. 5 wystąpienia.

Uwagi dotyczące
badanej
działalności

NIK zwraca uwagę, że udostępnienie w ewidencji policyjnej fotografii osoby zaginionej, niezwłoczne typowanie osoby zaginionej w bazie NN zwłok oraz występowanie do CLKP o dokonanie typowania DNA osoby zaginionej z bazą NN zwłok w odstępach co najmniej kilkumiesięcznych może znacznie zwiększyć skuteczność postępowania w sprawie osoby zaginionej (działań poszukiwawczych).

2.3. Postępowanie dotyczące poszukiwań osoby za granicą

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą w KMP nie prowadzono spraw, w których zaginięcie osoby miało związek z jej wyjazdem poza granice Polski.

(dowód: akta kontroli str. 86 - 88)

⁶¹ Nr E 5160 77/2013.

⁶² Zespół ds. Nietletnich prowadził sprawę przez 78 dni; małoletnia została odnaleziona przez władze obcego państwa.

2.4. Postępowanie przy tzw. porwaniach rodzicielskich⁶³

Opis stanu faktycznego

W okresie objętym kontrolą w KMP nie prowadzono postępowań dotyczących tzw. porwań rodzicielskich.

(dowód: akta kontroli str. 86 - 88)

2.5. Wykorzystanie systemu Child Alert⁶⁴

Opis stanu faktycznego

W okresie objętym kontrolą KMP nie wnioskował o uruchomienie systemu Child Alert. W żadnej ze skontrolowanych spraw nie występowały kryteria konieczne do uruchomienia tego systemu wymienione w § 15a ust. 2 Zarządzenia Nr 124.

(dowód: akta kontroli str. 86 - 88)

2.6. Współpraca kontrolowanej jednostki z innymi niż Policja służbami państwowymi i podmiotami prawnymi

Opis stanu faktycznego

KMP Sopot w toku prowadzonych spraw zwracała się o udzielenie informacji do Narodowego Funduszu Zdrowia, Urzędu Skarbowego, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, otrzymując bez zbędnej zwłoki żądane informacje.

(dowód: akta kontroli str. 221 – 226, 233 – 239, 248 – 252, 258 - 263)

Komendant wyjaśniła, że:

- nie były prowadzone przez KMP Sopot sprawy, w których Policja występowałaby do podmiotów pozapolicyjnych, takich jak Państwowa Straż Pożarna, Straż Graniczna, grupy ratowniczo – poszukiwawcze,
- współpraca z NFZ, noclegowniami oraz szpitalami była bardzo dobra i KMP nie napotykała na żadne problemy,
- nigdy nie dochodziło z innymi podmiotami pozapolicyjnymi do sporów kompetencyjnych,
- KMP Sopot nie prowadziła wspólnych szkoleń z podmiotami pozapolicyjnymi w zakresie dotyczącym poszukiwania osób zaginionych,
- brak jest wiedzy na temat rozlokowania grup ratowniczo – poszukiwawczych; w sytuacjach nagłych wszelkich informacji udziela KWP i KGP (ponadto w dobie Internetu wszelkie informacje można uzyskać z tego źródła i są one ogólnodostępne).

(dowód: akta kontroli str. 268 - 269)

W kwestii współpracy ze Strażą Miejską Komendant wyjaśniła, że KMP prowadząc poszukiwania posilkuje się dostępnymi siłami i środkami oraz współpracuje z instytucjami mogącymi posiadać informacje na temat osób zaginionych. W przypadku wystąpienia potrzeby zaangażowania innych sił i środków poza własnymi, KMP wystąpi do odpowiednich instytucji, w tym Straży Miejskiej z prośbą o pomoc. W trakcie spotkania Komendantów Sopotckiej Policji oraz Straży Miejskiej ustalono, że w razie konieczności obie instytucje podejmą współpracę przy wykorzystaniu sił i środków obu stron.

(dowód: akta kontroli str. 285 - 286)

⁶³ Stosownie do postanowień § 2 ust. 1 pkt 5 Zarządzenia Nr 124, porwanie rodzicielskie to sytuacja, w której jedno z rodziców lub opiekunów posiadających pełną władzę rodzicielską bez woli i wiedzy drugiego z nich pod pretekstem krótkotrwałego pobytu wywozi lub zatrzymuje osobę małoletnią na stałe, pozbawiając tym samym drugiego rodzica lub opiekuna posiadającego pełną władzę rodzicielską możliwości utrzymywania kontaktu z małoletnim w przysługującym mu zgodnie z prawem zakresie.

⁶⁴ Stosownie do postanowień § 2 ust. 1 pkt 21 Zarządzenia Nr 124 Child Alert to system wsparcia poszukiwań uprowadzonych i zaginionych osób małoletnich, mający na celu natychmiastowe poinformowanie jak największej liczby osób o prowadzonych przez Policję poszukiwaniach osoby małoletniej za pośrednictwem mediów interaktywnych oraz środków masowego przekazu, w szczególności: telewizji, Internetu, radia, tablic reklamowych.

W działalności KMP w opisanym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.7. Współpraca kontrolowanej jednostki z innymi jednostkami Policji.

Nie stwierdzono, aby KMP Sopot nie podjęła działań, z uwagi na brak podstaw prawnych do ich przeprowadzenia. KMP występowała (w razie potrzeby) do WTO KWP w Gdańsku o ustalenie danych osobowych abonenta telefonu komórkowego, numerów IMEI aparatów telefonicznych współpracujących z numerem telefonu należącym do zaginionego, bilingów rozmów wchodzących i wychodzących, miejsc logowania się przez stacje BTS telefonu komórkowego oraz ustalonych numerów kart współpracujących z ustalonym numerem IMEI we wskazanym okresie, uzyskując bez zwłoki niezbędne informacje.

(dowód: akta kontroli str. 221 – 226, 233 – 239, 248 – 252, 258 - 263)

Ocena
częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność KMP w badanym obszarze.

3. Prowadzenie poszukiwań I.W. w okresie 17.07.2010 r. – 30.07.2010 r.

3.1. Przyjęcie zawiadomienia o zaginięciu osoby.

Zawiadomienie o zaginięciu I.W. przyjął od matki zaginionej⁶⁵ w dniu 17.07.2010 r. o godz. 21.40 funkcjonariusz z Zespołu ds. Wykroczeń KMP Sopot⁶⁶ wyznaczony do tej czynności przez dyżurnego Policji. Po przyjęciu zawiadomienia, funkcjonariusz KMP nadał kategorię II zaginięciu I.W. i sporządził 2 notatki urzędowe: nr 1⁶⁷ (wpłynęła do sekretariatu KMP Sopot 19.07.2010 r.) i nr 2, w której zamieścił szczegóły rozmowy z obecnym przy zgłoszeniu zaginięcia Pawłem P.⁶⁸.

Z zawiadomienia oraz 2 notatek przyjmującego zawiadomienie wynikało, że:

- zaginiona oddaliła się 17 lipca 2010 r. o godz. 3.30 nad ranem z dyskoteki w Sopocie, szła wzdłuż wybrzeża, w pobliżu wydm, doszła do wejścia nr 3 na plażę w Sopocie,
- zaginiona miała 19 lat, długie blond włosy, 164 cm wzrostu, była szczupłej budowy ciała, ubrana była w spódnicę przed kolano, bluzkę w paski, na nogach miała buty typu szpilki,
- poprzednio nie było przypadków zaginięcia,
- zaginiona nie podejmowała nigdy prób samobójczych,
- znajomi (uczestniczący wraz z zaginioną w dyskotecę w Sopocie) ostatni kontakt mieli z zaginioną o 3.30 rano,
- od zaginięcia, w chwili zgłoszenia, upłynęło 18 godzin.

(dowód: akta kontroli str. 395 – 405, 408)

Przyjmujący zawiadomienie zeznał, że ww. notatki przekazał 17.07.2010 r. dyżurnemu Policji KMP Sopot.

(dowód: akta kontroli str. 556, 561)

⁶⁵ Wraz z nią do KMP przybyli znajomi zaginionej zaniepokojeni brakiem z nią kontaktu.

⁶⁶ Zwany dalej przyjmującym zawiadomienie.

⁶⁷ W której zawarł informację że cyt.: „zaginiona przebywała ostatnio przy wejściu numer 3 na plażę w Sopocie”;

⁶⁸ Cyt.: „W dniu 17.07.2010 r. około godz. 21.40 stawiła się w KMP w Sopocie I.K., zam. w Gdańsku, która zawiadomiła o zaginięciu córki I.W., zam. Gdańsk w dniu 17.07.2010 r. ok. godz. 3.30 w Sopocie na ul. BMC. Podczas przyjęcia zawiadomienia obecny był P.P., zam. Gdańsk. W czasie rozpytania oświadczył, że ostatnio widział I.W. w dniu 17.07.2010 ok. godz. 3.30 w Sopocie przy ul. Bohaterów Monte Cassino. Według oświadczenia P.P., on, I.W. oraz kilkoro przyjaciół przebywali na dyskotecę przy ul. BMC. Pan P.P. przekazał również dane do korespondencji oraz numery telefonów od osób, z którymi przebywali w tym czasie na dyskotecę tj. M.O., A.S., A-a.S. Około godz. 3.30 według oświadczenia P.P., I.W. miała oddalić się samotnie. P.P. oświadczył, że kontaktując się telefonicznie z I.W. dowiedział się, że przebywa ona przy wejściu numer 3 na plażę w Sopocie.”

Pracownik Zespołu Prezydialnego KMP Sopot E.D. wyjaśniła, że notatka nr 1 z 17.07.2010 r. została zarejestrowana i przekazana do realizacji 19 lipca 2010r.
(dowód: akta kontroli str. 342, 358, 385, 387)

Przyjmujący zawiadomienie ustalił dane wymagane przez § 3 ust. 1 Zarządzenia Nr 352. W zawiadomieniu nie wskazano przyczyny zaginięcia (zaznaczono: „nieustalona”).
(dowód: akta kontroli str. 397 - 405)

Przyjmujący zawiadomienie, zgodnie z wymogiem § 3 ust. 4 Zarządzenia Nr 352, niezwłocznie sprawdził osobę zaginioną w ewidencji policyjnej⁶⁹.
(dowód: akta kontroli str. 406 – 407, 411)

Zgodnie z § 3 ust. 6 Zarządzenia Nr 352, przyjmujący zawiadomienie obowiązany jest poinformować osobę zawiadamiającą o najbliższym punkcie lub siedzibie organizacji udzielającej pomocy prawnej lub psychologicznej rodzinom osób zaginionych.

Informacja taka została przekazana matce zaginionej przez funkcjonariusza Policji (innego niż przyjmujący zawiadomienie) po 4 dniach od przyjęcia zawiadomienia.
(dowód: akta kontroli str. 397 - 483)

Przyjmujący zawiadomienie zeznał, że wynikało to z jego niewiedzy.
(dowód: akta kontroli str. 556, 563)

Zgodnie z § 4 Zarządzenia Nr 352 dane zaginionej oraz informację o zgłoszeniu zaginięcia wprowadzono do KSIP w dniu 17.07.2010. o godz. 23.15. W opisie okoliczności wpisano cyt.: „zaginiona ostatni raz była widziana w dniu 17.07.2010 r. około godz. 03.30 w Sopocie.
(dowód: akta kontroli str. 410)

Zawiadomienie o zaginięciu I.W. przyjęto na wzorze stanowiącym załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 352. Zgłaszającej w dniu 18.07.2010 r. KMP wydała potwierdzenie jego przyjęcia.
(dowód: akta kontroli str. 397, 415)

3.2 Sposób i zakres prowadzenia poszukiwania.

Czynności poszukiwawcze w sprawie I.W. prowadziła KMP Sopot po przyjęciu zawiadomienia o jej zaginięciu oraz Komisariat Policji V w Gdańsku⁷⁰, na terenie właściwości miejscowej zamieszkania zaginionej, po otrzymaniu w dniu 19.07.2010 r. z KMP Sopot telegramu o zaginięciu I.W. Funkcjonariusz KP V Gdańsk w tym dniu rozpytał matkę I.W., która poinformowała, że w tym dniu wystąpiła w programach telewizyjnych z prośbą o pomoc w poszukiwaniach zaginionej córki, dokonała sprawdzenia w szpitalach na terenie Gdańska oraz pogotowiach ratunkowych na terenie Gdańska i Sopotu.
(dowód: akta kontroli str. 370 – 371, 373, 397, 430 - 434)

Z zabezpieczonego przez KP V Gdańsk monitoringu przy wejściu na plażę nr 63, przejrzanego 26.07.2010 r. przez funkcjonariusza KMP Sopot, wynikało, że zaginięcie nastąpiło na terenie Gdańska i właściwą miejscowo do prowadzenia sprawy był KP V w Gdańsku.
(dowód: akta kontroli str. 556, 575)

Sprawa została przejęta w dniu 30.07.2010 r. przez KWP Gdańsk do dalszego prowadzenia.
(dowód: akta kontroli str. 571)

⁶⁹ wydruk z CEL, sprawdzenie w SPP, wydruk z bazy KSIP (godz. 23.16) – wszystkie z daty 17.07.2010 r.

⁷⁰ Zwany dalej KP V Gdańsk

KMP Sopot nie wystąpiła do KP V Gdańsk o pomoc w prowadzeniu działań poszukiwawczych⁷¹. Funkcjonariusze KMP Sopot czynności przeprowadzali także na terenie właściwości KP V Gdańsk.

(dowód: akta kontroli str. 370 – 371, 574)

Komendant wyjaśniła, że KMP Sopot prowadziła poszukiwania we własnym zakresie, aż do ujawnienia zapisu monitoringu na terenie Gdańska w dzielnicy Jelitkowo, który zarejestrował I.W.

(dowód: akta kontroli str. 340, 343)

Teczka poszukiwania zawierała dane określone w § 14 ust. 5 Zarządzenia Nr 352⁷², z wyjątkiem planu czynności poszukiwawczych.

(dowód: akta kontroli str. 556, 569)

Komendant wyjaśniła, że ww. plan nie został sporządzony, ponieważ KWP w Gdańsku poleciła niezwłocznie przekazać materiały do dalszego prowadzenia do Wydziału Kryminalnego⁷³ KWP w Gdańsku.

(dowód: akta kontroli str. 342, 345)

KMP Sopot rozpoczęła poszukiwania zaginionej po 2 dniach od przyjęcia zawiadomienia, tzn.:

- 19.07.2010 r. wysłała telegram do jednostek policji z województwa pomorskiego o zaginięciu I.W. o godz. 15.22, tj. po 41 godzinach od przyjęcia zawiadomienia, podając okoliczności zaginięcia oraz rysopis i ubiór zaginionej, z prośbą o dokonanie sprawdzeń na podległym rejonie,
- 19.07.2010 r. wysłała telegram do Wydziału Techniki Operacyjnej KWP Gdańsk o ustalenie numerów abonenckich współpracujących z numerem IMEI zaginionej,
- 19.07.2010 r. zwróciła się do pogotowia ratunkowego w Sopocie o informację, czy udzielono pomocy zaginionej lub osobie odpowiadającej rysopisowi,
- 19.07.2010 r. rozpytani zostali uczestnicy imprezy w Sopocie w nocy 16/17.07.2010 r., z której wyszła I.W.,
- 19.07.2010 r. ustalone zostały miejsca, w jakich od posesji w Sopocie do hotelu na terenie Gdańska znajdował się monitoring.

(dowód: akta kontroli str. 341, 556, 571, 576, 581)

Komendant wyjaśniła, że wysłanie telegramu z informacją o zaginięciu prawdopodobnie nastąpiło dopiero po przydzieleniu sprawy prowadzącemu poszukiwania policjantowi. Ponieważ większość osób realizujących czynności przy sprawie nie pracują już w Policji nie można tego zweryfikować.

(dowód: akta kontroli str. 341, 344)

Od 20.07.2010 r. (tj. w trzecim dniu od zaginięcia I.W.) KMP Sopot zwiększyła liczbę działań poszukiwawczych, m.in. ustalono, w jakich miejscach jest monitoring, rozpytano matkę zaginionej, pracowników lokali w Sopocie, przeprowadzono patrole na dworcach PKP, PKS, w sklepach na terenie Sopotu.

(dowód: akta kontroli str. 556, 571 - 581)

KMP Sopot dokonała w dniu 19.07.2010 r. typowania zarejestrowanych w KSIP danych dotyczących osoby zaginionej z zarejestrowanymi w tym systemie danymi o ujawnionych NN zwłokach.

(dowód: akta kontroli str. 556, 571)

⁷¹ Z wyjątkiem pisma z 27.07.2010 r. z prośbą o zabezpieczenie monitoringu w lokalu Banana Beach

⁷² Zawiadomienie o zaginięciu osoby, potwierdzenie rejestracji w ewidencji policyjnej informacji o poszukiwaniu osoby zaginionej, dokumenty dotyczące wykonywanych czynności poszukiwawczych (w pierwszych dwóch tomach akt sprawy poszukiwawczej znajdowały się dokumenty dotyczące wykonywanych czynności poszukiwawczych przez KMP Sopot oraz karty nadzoru służbowego zawierające wpisy przełożonych.

⁷³ Zwany dalej WK lub WK KWP

W okresie prowadzenia poszukiwań do KMP Sopot napływały informacje od osób postronnych dotyczące sprawy zaginionej I.W., które były weryfikowane przez funkcjonariuszy.

(dowód: akta kontroli str. 556, 576, 578 - 579)

W jednym przypadku Policjant odmówił przyjęcia informacji o zaginionej od prywatnego detektywa. Informacja (zapis monitoringu z 17.07.2010 r. obejmujący zaginioną) została przyjęta od detektywa przez KMP Sopot po dwóch dniach.

(dowód: akta kontroli str. 556, 574 - 575)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności KMP stwierdzono nieprawidłowości polegające na:

- 1) nadaniu zaniżonej kategorii zaginięcia w sprawie I.W., co spowodowało zaniechanie podjęcia, niezwłocznie po przyjęciu zawiadomienia albo w dniu następnym, działań poszukiwawczych.

W myśl § 1 ust. 1 pkt 2 Zarządzenia Nr 352 kategorię I zaginięcia nadaje się, jeżeli osoba opuściła nagle ostatnie miejsce swojego pobytu w okolicznościach uzasadniających podejrzenie popełnienia na jej szkodę przestępstwa przeciwko życiu, zdrowiu lub wolności, albo uzasadniających podejrzenie zagrożenia dla jej życia, zdrowia lub wolności.

Okoliczności sprawy istniejące w chwili przyjęcia przez KMP Sopot zawiadomienia, w szczególności fakt, że zaginiona opuściła ostatnie miejsce swojego pobytu (okolice wejścia nr 63 na plażę w Gdańsku) nagle, w okolicznościach uzasadniających podejrzenie zagrożenia dla jej życia, zdrowia lub wolności, tj.:

- zaginiona nie dawała żadnych oznak życia, nie nawiązała kontaktu z rodziną ani znajomymi, ostatni kontakt telefoniczny urwał się z nią nagle, gdy przebywała wczesnym ranem w pobliżu plaży i wydm
 - ostatni kontakt telefoniczny z zaginioną (ostatnie logowanie telefonu zaginionej) miał miejsce 17.07.2010 r. o godz. 3.49.43 sek. nad ranem, po tym czasie rodzina i znajomi zaginionej nie mieli z nią żadnego kontaktu,
 - ostatnie miejsce pobytu zaginionej według relacji znajomych I.W., mających z nią jako ostatni kontakt telefoniczny, to wejście Nr 3 na plażę w Sopocie,
 - do KMP Sopot zawiadomienie o zaginięciu I.W. przysłała złożyć jej matka oraz znajomi – wszyscy wskazujący na brak jakiegokolwiek kontaktu z zaginioną oraz że nigdy wcześniej taka sytuacja nie miała miejsca,
 - nigdy wcześniej nie zdarzyły się niepowroty zaginionej do domu bez powiadomienia najbliższych,
 - zaginiona miała 19 lat, długie blond włosy, 164 cm wzrostu, była szczupłą, ubrana w spódniczkę przed kolano i szpilki,
 - od jej zaginięcia do chwili przyjęcia zgłoszenia upłynęło ponad 18 godzin,
- stanowiły wystarczającą (dostateczną) podstawę zakwalifikowania sprawy do kategorii I zaginięcia.

(dowód: akta kontroli str. 373, 395 - 397, 405, 408, 512, 556, 559, 576)

W ocenie NIK przyczynami niewłaściwej kwalifikacji sprawy było m.in.:

- a) niedostateczne doświadczenie funkcjonariusza przyjmującego zawiadomienie (dotychczas nie przyjmował zawiadomienia o zaginięciu osoby, na co dzień pracował w Zespole ds. Wykroczeń w Wydziale Prewencji, nie był przeszkolony w zakresie kwalifikacji kategorii zaginięć w ramach szkoleń policyjnych⁷⁴ i nie znał zapisów Zarządzenia nr 352 w zakresie różnic pomiędzy czynnościami poszukiwawczymi wykonywanymi w ramach kategorii I i kategorii II).

⁷⁴ Z wyjątkiem ogólnej wiedzy przekazanej na kursie podstawowym zaraz po przyjęciu do pracy w Policji w 2006 r.

- b) niezatwierdzenie kategorii zaginięcia przez kierownika jednostki.
- c) nieobecność w dni wolne od pracy (17-18.07.2010 r.) w KMP kierownika jednostki (Komendanta albo jego zastępców), którzy mogli zmienić kategorię zaginięcia i polecić wykonanie istotnych czynności poszukiwawczych.
(dowód: akta kontroli str. 385, 387, 397, 556, 561, 564)

W myśl § 2 ust. 4 Zarządzenia Nr 352, jeżeli z treści przyjętego zawiadomienia wynika, iż zachodzi obawa bezpośredniego zagrożenia życia, zdrowia lub wolności tej osoby - dyżurny jednostki Policji, zarządza i nadzoruje w niezbędnym zakresie przebieg czynności poszukiwawczych zmierzających do odnalezienia osoby.

Zaraz po przyjęciu zawiadomienia, ani w dniu następnym dyżurny KMP Sopot nie zarządził czynności poszukiwawczych zmierzających do odnalezienia zaginionej.
(dowód: akta kontroli str. 397, 408, 556, 571, 576)

Komendant wyjaśniła, że informacje uzyskane w trakcie przyjmowania zawiadomienia, cyt.: „nie wskazywały, aby istniała realna możliwość szybkiego jej odnalezienia, nie była osobą małoletnią lub wymagającą opieki i nie zachodziła obawa bezpośredniego zagrożenia jej życia, zdrowia lub wolności.”
(dowód: akta kontroli str. 374, 377)

W dniu 30.07.2010 r., tj. po 13 dniach od zaginięcia I.W., Prokurator Okręgowy w Gdańsku wszczął śledztwo w sprawie o czyn z art. 189 § 2, tj. pozbawienia człowieka wolności na okres przekraczający 7 dni⁷⁵.
(dowód: akta kontroli str. 395 – 405, 408, 556, 566)

KMP Sopot w okresie prowadzenia poszukiwania (17.07.2010 r. – 30.07.2010 r.) nie podjęła żadnych czynności określonych w procedurze karnej w zakresie podejrzenia popełnienia przestępstwa.
(dowód: akta kontroli str. 374, 377, 556, 571 - 582)

Komendant wyjaśniła, że z materiałów sprawy nie wynikało, aby zachodziło podejrzenie popełnienia przestępstwa z art. 189 § 2 kk, bowiem pozbawienie wolności nie trwało dłużej niż 7 dni. Nie łączyło się też ze szczególnym udęczeniem.
(dowód: akta kontroli str. 374, 377)

W dniach 17-18.07.2010 r. KMP Sopot nie podjęła czynności określonych w § 7 ust. 1 Zarządzenia Nr 352, wymaganych w przypadku przyjęcia zawiadomienia o zaginięciu osoby zakwalifikowanej do kategorii I, m.in.:

- nie zorganizowano i nie przeprowadzono penetracji terenu ostatniego miejsca pobytu osoby zaginionej, wykorzystując w miarę potrzeb i możliwości siły i środki innych jednostek Policji, w tym środki techniczne, psy policyjne, a także podmioty pozapolicyjne (psy policyjne do szukania tropu ludzkiego oraz zapachu włosów ludzkich użyto po 10 dniach od zaginięcia I.W.),
- nie dokonano sprawdzenia szpitali, pogotowia ratunkowego lub opiekuńczego, izb bądź domów dziecka, noclegowni, zakładów prawnej izolacji albo opieki społecznej w rejonie miejsca zaginięcia lub miejsca pobytu,
- nie dokonano lustracji ostatniego miejsca pobytu osoby zaginionej celem ujawnienia, zabezpieczenia i utrwalenia śladów i dowodów mogących ukierunkować czynności poszukiwawcze, służące celom identyfikacyjnym, w tym śladów linii papilarnych, materiału biologicznego i próbek pisma ręcznego,

⁷⁵ W dniu 30.12.2011 r. Prokuratura Okręgowa w Gdańsku umorzyła śledztwo na podstawie art. 17 par. 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego, tj. z uwagi, że czynu nie popełniono albo brak jest danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie jego popełnienia.

- nie dokonano sprawdzenia, czy w rejonie miejsca zaginięcia osoby odnaleziono NN osoby lub NN zwłoki, odpowiadające rysopisowi zaginionej osoby;
- nie zarejestrowano w ewidencji policyjnej fotografii zaginionej,
- nie dokonano rejestracji w ewidencji policyjnej przedmiotów i dokumentów, które osoba zaginiona miała przy sobie lub nimi dysponowała;
- nie spowodowano publikacji o poszukiwaniu osoby zaginionej w środkach masowego przekazu;
- nie zlecono laboratorium kryminalistycznemu właściwej miejscowo komendy wojewódzkiej Policji oznaczenie kodu genetycznego materiału biologicznego pochodzącego od osoby zaginionej, celem porównania ze zbiorem danych genetycznych.

(dowód: akta kontroli str. 556, 571, 576, 578, 581)

Penetrację terenu w okolicach plaży i wydm przez 7 funkcjonariuszy Oddziału Prewencji Policji w Gdańsku przeprowadzono po 3 dniach od zaginięcia. Po 4 dniach od zaginięcia spenetrowany został przez 6 funkcjonariuszy ww. Oddziału rejon Parku Północnego.

(dowód: akta kontroli str. 556, 576, 577)

Komendant wyjaśniła, że w toku poszukiwań wykonano szereg niezbędnych czynności, w tym przeprowadzono penetrację rejonu przyległego do pasa nadmorskiego w kierunku Gdyni i Gdańska oraz użyto psów do odnajdywania zwłok.

(dowód: akta kontroli str. 374, 378)

W myśl § 8 ust. 1 Zarządzenia nr 352, Policjant prowadzący poszukiwanie osoby zaginionej, zakwalifikowanej do kategorii I, niezależnie od obowiązków określonych w § 7, powinien także uwzględnić celowość podjęcia m.in. następujących czynności:

- uzyskania wykazu połączeń telefonicznych osoby zaginionej i dokonania ich weryfikacji pod kątem przydatności do działań poszukiwawczych;
- dokonania penetracji lub lustracji innych niż ostatnie miejsce pobytu osoby zaginionej, w celu ustalenia świadków lub innych faktów lub dowodów umożliwiających odnalezienie osoby zaginionej;
- podjęcia czynności operacyjno-rozpoznawczych w środowisku osoby zaginionej.

Zaraz po przyjęciu zawiadomienia oraz w dniu następnym policjanci prowadzący poszukiwanie nie wykonali żadnych ww. czynności, z wyjątkiem wystąpienia do Wydziału Techniki Operacyjnej⁷⁶ KWP Gdańsk o ustalenie miejsc logowania telefonu zaginionej⁷⁷ (zaznaczono, że telefon w chwili przyjmowania zgłoszenia był wyłączony).

(dowód: akta kontroli str. 416 – 417, 556, 571, 576)

Pierwsza penetracja lokali oraz pubów na terenie Sopotu i Gdańska Jelitkowa została przeprowadzona przez funkcjonariusza KMP Sopot 19.07.2010 r.

(dowód: akta kontroli str. 556, 571)

Komendant KMP Sopot wyjaśniła, że policjanci wystąpili 18.07.2010 r. do WTO KWP Gdańsk o ustalenie miejsc logowania telefonu zaginionej oraz wielokrotnie przeprowadzali penetrację terenu.

(dowód: akta kontroli str. 374, 378)

Dyżurny KMP Sopot nie zarządził czynności poszukiwawczych zmierzających do odnalezienia I.W.

⁷⁶ Zwany dalej WTO.

⁷⁷ Po dostarczeniu przez matkę zaginionej numeru IMEI telefonu komórkowego jaki miała przy sobie zaginiona, w dniu 18.07.2010 o godz. 20.36 KMP Sopot wysłała telegram do WTO KWP Gdańsk z prośbą o ustalenie ostatniego miejsca logowania telefonu

(dowód: akta kontroli str. 556, 571, 576, 581)

W myśl § 7 ust. 2 pkt 3 Zarządzenia nr 352 w przypadku przyjęcia zawiadomienia o zaginięciu osoby zakwalifikowanej do kategorii II należy podjąć czynności określone w §2 ust. 4, jeżeli uzasadnia to treść przyjętego zawiadomienia.

Komendant wyjaśniła, że informacje uzyskane w trakcie przyjmowania zawiadomienia o zaginięciu I.W. nie wskazywały na obawę bezpośredniego zagrożenia życia, zdrowia lub wolności, a dyżurny Policji nadzorował w niezbędnym zakresie przebieg czynności poszukiwawczych.

(dowód: akta kontroli str. 374, 377)

Pierwszego zabezpieczenia monitoringu, KMP Sopot dokonała po 7 dniach od zaginięcia I.W., tj. 24.07.2010 r.

(dowód: akta kontroli str. 446, 556, 574)

Zgodnie z § 7 pkt 4 Zarządzenia nr 352 w przypadku przyjęcia zawiadomienia o zaginięciu osoby zakwalifikowanej do kategorii I, należy niezwłocznie zabezpieczyć dowody mogące ukierunkować czynności poszukiwawcze.

Monitoring przy użyciu kamer, prowadzony przez hotele, przechowywany był od kilkunastu godzin do kilku dni i po tym czasie był nadpisywany. KMP Sopot nie zabezpieczyła monitoringu z prawdopodobnej trasy przejścia zaginionej w dniu 17.07.2010 r. Zwłoka w zabezpieczeniu monitoringu przyczyniła się m.in. do utraty zapisów przez kamery.

(dowód: akta kontroli str. 549 - 550, 553, 556, 564, 574 - 575, 582 - 583, 586, 591)

Komendant KMP Sopot wyjaśniła, że w czasie przyjmowania zawiadomienia o zaginięciu nie było wiedzy, jaką drogą mogła podążać zaginiona.

(dowód: akta kontroli str. 341, 344)

2) braku skutecznego nadzoru służbowego, co dotyczyło m.in. niezatwierdzenia nadanej kategorii zaginięcia.

W myśl § 5 Zarządzenia Nr 352, kategorię osoby zaginionej określa policjant sporządzający zawiadomienie o zaginięciu, po dokonaniu analizy i oceny podanych w nim faktów i okoliczności; wątpliwości w tym zakresie rozstrzyga kierownik jednostki Policji, w której przyjęto zawiadomienie.

Kategorię II zaginięcia nadał przyjmujący zawiadomienie Policjant.

(dowód: akta kontroli str. 404)

Przyjmujący zawiadomienie zeznał, że on tylko przyjął zawiadomienie, akta przekazał następnie dyżurnemu, a dalej trafiły do Wydziału Kryminalnego i ze sprawą nie miał nic więcej do czynienia.

(dowód: akta kontroli str. 556, 562)

Kategoria zaginięcia, pomimo wymogu wynikającego ze wzoru zawiadomienia o zaginięciu stanowiącego załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 352, nie została zatwierdzona przez kierownika jednostki Policji (komendanta KMP Sopot).

(dowód: akta kontroli str. 397)

Komendant wyjaśniła, że nie posiada na ten temat wiedzy, a żadna z osób, która mogła to uczynić już nie pełni służby.

(dowód: akta kontroli str. 341, 344)

Z-ca Komendanta KMP Mieczysław Wielgosz wyjaśnił, że w sobotę i niedzielę (17-18.07.2010 r.) w pracy nie było Komendanta ani jego zastępcy. Dyżury Komendantów w KMP Sopot w dni wolne od pracy zostały wprowadzone od 22.02.2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 385, 387)

- 3) zwłocze w podejmowaniu czynności związanych z rejestracją wszystkich danych dotyczących zaginionej w ewidencji policyjnej oraz nieopublikowaniu informacji o zaginięciu I.W. na portalu KGP.

Zgodnie z § 42 pkt 2 – 3 i 5 Decyzji Nr 167 KGP z dnia 19 marca 2008 r.⁷⁸ w sprawie funkcjonowania centralnych zbiorów informacji tworzących Krajowy System Informacji Policji, osoba rejestrująca rejestrując informacje o osobie zaginionej umieszcza jej aktualne zdjęcie, rysopis oraz opis przedmiotów posiadanych przez osobę w chwili zaginięcia. W myśl § 11 ust. 5 ww. decyzji, informacje uzupełniające dotyczące rejestracji osób zaginionych w zakresie rejestracji zdjęć, uzupełnienia informacji o rysopisie rejestruje się niezwłocznie po ich uzyskaniu, jednak nie później niż w ciągu 9 dni od przyjęcia zawiadomienia.

KMP do KSIP wprowadziła:

- rysopis zaginionej⁷⁹ w dniu 19.07.2010 r., tj. po 2 dniach od przyjęcia zawiadomienia,
- zdjęcie zaginionej⁸⁰ w dniu 19.07.2010 r. (profil o godz. 14.09, sylwetkę o godz. 15.21), tj. po 2 dniach i 16 godzinach od przyjęcia zgłoszenia,
- telefon komórkowy, który zaginiona posiadała w chwili zaginięcia w dniu 28.07.2010 r., o godz. 14.05, tj. po 10 dniach i 16 godzinach od przyjęcia zgłoszenia (podano błędny nr IMEI – pominięto ostatnią cyfrę).

(dowód: akta kontroli str. 400 - 401, 414, 423 - 424)

Komendant KMP Sopot wyjaśniła, że nie posiada informacji na temat okoliczności i terminów rejestracji w KSIP.

(dowód: akta kontroli str. 342, 345)

Zgłaszająca zaginięcie córki I.K. wyraziła zgodę na publikację danych zaginionej (w tym fotografii) na stronie internetowej KGP, a także w środkach masowego przekazu.

(dowód: akta kontroli str. 405)

W KSIP w dniu 19.07.2010 r. KMP Sopot zaznaczyła, że nie należy publikować zdjęcia zaginionej na portalu KGP i nie opublikowała na portalu KGP danych zaginionej, w tym jej fotografii.

(dowód: akta kontroli str. 419, 569)

Komendant wyjaśniła, że nie posiada wiedzy o przyczynie braku publikacji na portalu KGP.

(dowód: akta kontroli str. 342, 345)

Wyjaśnienia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej przedstawiono na str. 5 wystąpienia.

W lipcu 2010 r. nadzór służbowy w KMP Sopot sprawowali Komendant Mirosław Pinkiewicz oraz Naczelnik Wydziału Kryminalnego Artur Stefaniak.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność KMP w zbadanym obszarze.

Ocena
częstkowa

⁷⁸ Dz.Urz. KGP z 2008 r., nr 10 poz. 57

⁷⁹ Podany przez matkę zaginionej w chwili składania zawiadomienia o zaginięciu.

⁸⁰ Dostarczone przez matkę zaginionej w chwili składania zawiadomienia o zaginięciu.

Opis stanu
faktycznego

4. Działania związane z identyfikacją nieznanymi zwłok

Badaniem objęto wszystkie 4 sprawy⁸¹ dotyczące zgłoszenia NN zwłok w okresie objętym kontrolą.

W 3 sprawach⁸² pobranie odbitek linii papilarnych palców oraz materiału biologicznego NN zwłok przeprowadzone zostało na zlecenie Prokuratora, po przewiezieniu zwłok do Zakładu Medycyny Sądowej Uniwersytetu Medycznego w Gdańsku⁸³. W 1 sprawie (zgodnie z decyzją Prokuratora) policjanci KMP Sopot pobrali z NN zwłok znajdujących się w ZMS UM odbitki linii papilarnych palców oraz materiał biologiczny.

(dowód: akta kontroli str. 273 - 277)

W kwestii niepobrania odbitek linii papilarnych palców oraz materiału biologicznego NN zwłok na miejscu ich odnalezienia, Komendant wyjaśniła, że nie dokonano tych czynności, z uwagi na przyjętą praktykę, zgodnie z którą materiał taki jest pobierany od denata w trakcie prowadzonej sekcji zwłok, co wynika z możliwości technicznych ZMS. Zwróciła uwagę, że zgodnie z § 113.1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 sierpnia 2007 r. w sprawie regulaminu wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury to Prokurator decyduje, jakie czynności wykonuje Policja na miejscu ujawnienia NN zwłok.

(dowód: akta kontroli str. 278 - 284)

Oznaczenia kodu DNA NN zwłok nastąpiło:

- w 2 sprawach⁸⁴ na zlecenie Prokuratora prowadzącego sprawę (oznaczenie kodu DNA nastąpiło w ciągu 369 i 17 dni od dnia ujawnienia zwłok),
- w 1⁸⁵ – na zlecenie KMP Sopot (zlecenie nastąpiło w ciągu 30-dni od dnia ujawnienia NN zwłok) Centralnemu Laboratorium Kryminalistycznemu Policji w Warszawie⁸⁶ (oznaczenie DNA nastąpiło w ciągu 24 dni od dnia ujawnienia zwłok)
- w 1⁸⁷ - brak było takiej potrzeby z uwagi na szybką identyfikację NN zwłok.

(dowód: akta kontroli str. 273 - 277)

Komendant w kwestii oznaczenia kodu DNA przez Prokuraturę po 369 dniach od ujawnienia NN zwłok wyjaśniła, że policjant z Wydziału Dochodzeniowo – Śledczego prowadzący postępowanie przygotowawcze sporządził postanowienie o umorzeniu śledztwa dotyczące nieumyślnego spowodowania śmierci po 3 miesiącach od ujawnienia NN zwłok. Akta sprawy zostały przesłane do Prokuratury Rejonowej w Sopocie. Dalsze czynności w sprawie wykonywał osobiście prokurator, na którego polecenie funkcjonariusze Wydziału Kryminalnego KMP w Sopocie pobierali materiał biologiczny do dalszych badań genetycznych. Policja nie ma wpływu na tempo pracy prokuratury. KMP zależy na dobrej współpracy, gdyż powyższe stanowi gwarancję szybkiej, skutecznej i efektywnej pracy wymiaru sprawiedliwości.

(dowód: akta kontroli str. 317 - 320)

KMP w 2 sprawach⁸⁸ nie wysłała oznaczonego kodu DNA NN zwłok do CLKP, z uwagi na ustalenie tożsamości denata, w 1⁸⁹ – CLKP po oznaczeniu kodu DNA -

⁸¹ Nr PI 21/12, PI 1/14, PI 3/14, PI 4/14.

⁸² Nr PI 21/12, PI 3/14, PI 4/14.

⁸³ Zwany dalej ZMS UM.

⁸⁴ Nr PI 21/12 i PI 3/14

⁸⁵ Nr PI 1/14

⁸⁶ Zwane dalej CLKP w Warszawie

⁸⁷ Nr PI 4/14

⁸⁸ Nr PI 21/12 i PI 4/14.

wprowadziła go do Bazy Danych DNA⁹⁰ nie stwierdzając dopasowania profilu z profilami zarejestrowanymi w Bazie Danych DNA⁹¹.

(dowód: akta kontroli str. 273 - 277)

W sprawie współpracy pomiędzy policjantami z Zespołu ds. poszukiwania osób zaginionych i identyfikacji NN zwłok z policjantami dochodzeniowo – śledczymi, realizującymi czynności postępowania przygotowawczego pod nadzorem Prokuratora, Komendant wyjaśniła, że w sprawach dotyczących NN zwłok ww. policjanci pozostają ze sobą w stałym kontakcie z uwagi na wspólne codzienne odprawy służbowe (w toku których konsultowano wszelkie poczynione ustalenia) oraz wspólną pracą w jednym wydziale⁹².

(dowód: akta kontroli str. 278 - 284)

Ujawnione NN zwłoki były rejestrowane w KSIP, zgodnie z wymogiem § 34 ust. 1 pkt 2 Zarządzenia Nr 124, jednak nie rejestrowano wszystkich informacji z nimi związanych, określonych w § 25 Decyzji Nr 125 (do 04.04.2013 r. § 44 dec. Nr 167)⁹³.

(dowód: akta kontroli str. 273 - 277)

Komendant wyjaśniła, że brak niektórych szczegółowych informacji dotyczących rejestracji zwłok w KSIP wynikał z faktu, że szereg czynności wykonywanych było w ZMS UM pod nadzorem Prokuratora. Na miejscu ujawnienia zwłok nie były znane znaki szczególne (ustalane w toku sekcji zwłok), a badań grupy krwi nie przeprowadza się od czasu wprowadzenia badań genetycznych. Po zakończeniu identyfikacji dokonywano stosownych wpisów mówiących o zakończeniu czynności, nie uzupełniając zaległych informacji.

(dowód: akta kontroli str. 278 - 284)

W kwestii współpracy Prokuratury z KMP, Komendant wyjaśniła dalej, że czynności dotyczące identyfikacji NN zwłok prowadzi Wydział Kryminalny i nie są one nadzorowane przez Prokuratora, natomiast w przypadku prowadzenia śledztw dotyczących NN zwłok nadzorowanych przez Prokuratora zlecane przez niego czynności wykonuje Wydział Dochodzeniowo – Śledczy. W przypadku otrzymania jakichkolwiek informacji policjant z tego Wydziału prowadzący sprawę współpracuje z pionem kryminalnym w niezbędnym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 285 - 286)

We wszystkich objętych badaniem sprawach, typowanie informacji o NN zwłokach z danymi zawartymi w rejestrach policyjnych następowało nie rzadziej niż raz na trzy miesiące (zgodnie z § 34 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 Zarządzenia Nr 124), osoba do której należały zwłoki nie była osobą zaginioną, a czynności identyfikacyjne prowadzone były na bieżąco i bez zbędnej zwłoki pod nadzorem służbowym.

(dowód: akta kontroli str. 273 - 277)

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność KMP w zbadanym obszarze.

Ocena
częstkowa

⁸⁹ Nr PI 1/14.

⁹⁰ Zgodnie z zarządzeniem Komendanta KMP Sopot o wprowadzeniu do bazy danych DNA informacji o wynikach analizy DNA.

⁹¹ W tej sprawie zwłoki NN ostatecznie zostały zidentyfikowane przez rodzinę denata.

⁹² Do dnia 31.01.2014 Wydział Kryminalny i Dochodzeniowo – Śledczy stanowiły jeden wydział w strukturze KMP Sopot.

⁹³ Nie podawano m.in. rysopisu oraz znaków szczególnych (w 3 sprawach), daty pobrania odcisków linii papilarnych lub próbek biologicznych w celach identyfikacyjnych (w 4 sprawach), grupy krwi NN zwłok (w 4 sprawach), daty przeprowadzenia sekcji zwłok oraz siedziby organu który ją przeprowadził (w 2 sprawach), informacji o przekazaniu materiałów sprawy do archiwum (w 3 sprawach).

IV. Wnioski pokontrolne

Wnioski
pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁹⁴, wnosi o:

1. Nadawanie kategorii zaginięcia w chwili przyjęcia zawiadomienia o zaginięciu, adekwatnej do uzyskanych informacji.
2. Wykonywanie w toku prowadzonych poszukiwań, odpowiednio do kategorii zaginięcia, wszystkich niezbędnych czynności określonych w § 9 i § 10 Zarządzenia nr 124, w tym:
 - a) niezwłoczne zabezpieczanie monitoringu w prawdopodobnych miejscach ostatniego miejsca pobytu zaginionych,
 - b) terminowe przekazywanie przez Wydział Prewencji spraw kategorii III, do prowadzenia przez Wydział Kryminalny,
 - c) pobieranie materiału biologicznego od osoby zaginionej lub osób z nią spokrewnionych i zlecenie oznaczenia profilu DNA w terminach określonych w Zarządzeniu Nr 124 Komendanta Głównego Policji.
3. Zapewnienie skutecznej kontroli zarządczej w obszarze prowadzonych postępowań poszukiwawczych.
4. Typowanie bez zbędnej zwłoki osób zaginionych z bazą NN zwłok.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania
uwag
i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, dnia 31 października 2014 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie

Kontroler
Mirela Zając
starszy inspektor k.p.

Dyrektor

.....
podpis

.....
podpis

⁹⁴ Dz.U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.